

ISSN 2146-4456

BELGİ DERGİSİ

Pamukkale Üniversitesi
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi
Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi

Cilt/Volume 2 Sayı/Number 18 Yaz/Summer 2019
19 Mayıs 1919'da Mustafa Kemal Atatürk'ün Samsun'a
Çıkışının 100. Yılı Anısına

Sahibi/Owner
Merkez adına Müdür
Prof. Dr. Ercan HAYTOĞLU

Yazı İşleri Müdürü/ Journal Administrator
Prof. Dr. Tahir KODAL

Editörler/Editors
Prof. Dr. Mithat AYDIN-Öğr. Gör. Cengiz AKSEKİ

Yayın Kurulu/Editorial Board
Prof. Dr. Mithat AYDIN
(Pamukkale Üniversitesi-Eğitim Fakültesi)
Prof. Dr. Erdal AYDOĞAN
(Atatürk Üniversitesi-Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü)
Prof. Dr. Zafer ÇAKMAK
(Fırat Üniversitesi- Eğitim Fakültesi)
Prof. Dr. Mevlüt ÇELEBİ
(Ege Üniversitesi-Edebiyat Fakültesi)
Prof. Dr. Ercan HAYTOĞLU
(Pamukkale Üniversitesi-Fen Edebiyat Fakültesi)
Prof. Dr. Süleyman İNAN
(Pamukkale Üniversitesi-Eğitim Fakültesi)
Prof. Dr. Tahir KODAL
(Pamukkale Üniversitesi-Eğitim Fakültesi)
Doç. Dr. Hayri ÇAPRAZ
(Süleyman Demirel Üniversitesi- Fen Edebiyat Fakültesi)
Doç. Dr. Umut KARABULUT
(Pamukkale Üniversitesi-Fen Edebiyat Fakültesi)

İletişim Adresi/Contact Adresse
Pamukkale Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Araştırma ve
Uygulama Merkezi (Dergi Editörlüğü)
Kınıklı Yerleşkesi 20070, Denizli

Kapak Resmi/Picture of Cover
Bandırma Vapuru-Kurtuluş Savaşında Mustafa Kemal (Atatürk)

Dizgi ve Kapak Tasarımı/Typographical and Cover Design
Öğr. Gör. Gülderen ÇAVUŞ-Cansu EKİNCİ

İngilizce Redaktör/ Copy Editing
Öğr. Gör. Ayşe YAVUZ

Basım Yeri ve Tarihi/Place and Date of Printing
Denizli- 01.07.2019

İletişim için Kurumsal E-posta:
belgidergisi@pau.edu.tr

BELGİ DERGİSİ, Ulakbim, Asosindex ve Sobiad tarafından taranmakta ve
Dergipark'ta yer almaktadır.

Belgi (ISSN 21464456), yılda iki kez yayımlanan uluslararası hakemli bir dergidir.
Her hakkı saklıdır. Dergide yayımlanan yazıların tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

DANIŐMA KURULU/ADVISORY BOARD

- Prof. Dr. Erdal AÇIKSES (Fırat Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Mehmet AKGÜN (Pamukkale Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Mehmet ALPARGU (Sakarya Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Kemal ARI (Dokuz Eylül Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Mithat AYDIN (Pamukkale Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Erdal AYDOĞAN (Atatürk Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. İbrahim Ethem ATNUR (Atatürk Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Engin BERBER (Ege Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Üçler BULDUK (Ankara Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Zafer ÇAKMAK (Fırat Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Mevlüt ÇELEBİ (Ege Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Kemal ÇİÇEK (Türk Tarih Kurumu/TÜRKİYE)
Prof. Dr. H. Aliyar DEMİRCİ (Pamukkale Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Orazpolat EKEBAHARLI (TÜRKMENİSTAN)
Prof. Dr. Cezmi ERASLAN (İstanbul Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Yavuz ERCAN (Emekli Öğretim Üyesi/TÜRKİYE)
Prof. Dr. Temuçin Faik ERTAN (Ankara Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Mehmet EVSİLE (Ondokuz Mayıs Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Önder GÖÇGÜN (Emekli Öğretim Üyesi /TÜRKİYE)
Prof. Dr. Sadettin GÖMEÇ (Ankara Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Abdullah GÜNDOĞDU (Ankara Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Necdet HAYTA (Gazi Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Ercan HAYTOĞLU (Pamukkale Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Osman HORATA (Hacettepe Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Süleyman İNAN (Pamukkale Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Bekir KOÇ (Ankara Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Tahir KODAL (Pamukkale Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Enver KONUKÇU (Atatürk Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Nuri KÖSTÜKLÜ (Necmettin Erbakan Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Ayfer ÖZÇELİK (Pamukkale Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Neşe ÖZDEN (Ankara Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Solmaz RÜSTEMOVA (Azerbaycan Millî İlimler Akademisi/AZERBAJYCAN)
Prof. Dr. Orlin SABEV (Bulgaristan Bilimler Akd./BULGARİSTAN)
Prof. Dr. Haluk SELVİ (Sakarya Ün./TÜRKİYE)
Associate Professor Grigoriy SHKUNDİN (Moskova Üni./RUSYA)
Prof. Dr. Satay SIZDIKOVA (KAZAKİSTAN)
Prof. Dr. Azmi SÜSLÜ (Ankara Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Enis ŞAHİN (Sakarya Ün./TÜRKİYE)
Prof. Dr. Zaza TSURTSUMIA (Tiflis Tamar Mepe Ün./GÜRCİSTAN)
Prof. Dr. Mustafa YILMAZ (Hacettepe Ün./TÜRKİYE)
Doç. Dr. Roza ABDİKULOVA (Kırgızistan-Türkiye Manas Ün./KIRGIZİSTAN)
Associate Professor Gheorghe CALCAN (ROMANYA)
Doç. Dr. Umut KARABULUT (Pamukkale Ün./TÜRKİYE)
Associate Professor Gavriil PREDA (ROMANYA)
Doç. Dr. İsmail TÜRKOĞLU (Mimar Sinan Ün./TÜRKİYE)
Associate Professor Denis VOVCHENKO (Oclahoma Northeastern State Un./USA)
Associate Professor Entela MUÇO (Devlet Arşivleri Genel Müd./ARNAVUTLUK)

BU SAYININ HAKEMLERİ/BOARD OF REFEREES FOR THIS VOLUME

- Prof. Dr. Bayram AKÇA (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi/TÜRKİYE)
Prof. Dr. Kemal ARI (Dokuz Eylül Üniversitesi/TÜRKİYE)
Prof. Dr. İbrahim ATNUR (Atatürk Üniversitesi/TÜRKİYE)
Prof. Dr. Cemal AVCI (Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi/TÜRKİYE)
Prof. Dr. Erdal AYDOĞAN (Atatürk Üniversitesi/TÜRKİYE)
Prof. Dr. Yasemin BEYAZIT (Pamukkale Üniversitesi/TÜRKİYE)
Prof. Dr. Alpaslan DEMİR (Gaziosmanpaşa Üniversitesi/TÜRKİYE)
Prof. Dr. Sabit DUMAN (İnönü Üniversitesi/TÜRKİYE)
Prof. Dr. Haldun EROĞLU (Ankara Üniversitesi/TÜRKİYE)
Prof. Dr. Hamiyet Sezer FEYZİOĞLU (Ankara Üniversitesi/TÜRKİYE)
Prof. Dr. Zafer GÖLEN (Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi/TÜRKİYE)
Prof. Dr. Abdullah GÜNDOĞDU (Ankara Üniversitesi/TÜRKİYE)
Prof. Dr. Necdet HAYTA (Gazi Üniversitesi/TÜRKİYE)
Prof. Dr. Süleyman İNAN (Pamukkale Üniversitesi/TÜRKİYE)
Prof. Dr. Mehmet KARAYAMAN (Uşak Üniversitesi/TÜRKİYE)
Prof. Dr. Yüksel KAŞTAN (Akdeniz Üniversitesi/TÜRKİYE)
Prof. Dr. Nuri KÖSTÜKLÜ (Necmettin Erbakan Üniversitesi/TÜRKİYE)
Prof. Dr. Kenan OLGUN Yıldırım Beyazıt Üniversitesi/TÜRKİYE)
Prof. Dr. Mehmet TEMEL (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi/TÜRKİYE)
Prof. Dr. Hakan UZUN (Ankara Üniversitesi/TÜRKİYE)
Prof. Dr. İsmet ÜZEN (Çankırı Karatekin Üniversitesi/TÜRKİYE)
Prof. Dr. İbrahim YILMAZÇELİK (Fırat Üniversitesi/TÜRKİYE)
Doç. Dr. Durmuş AKALIN (Pamukkale Üniversitesi/TÜRKİYE)
Doç. Dr. Nejdet BİLGİ (Celal Bayar Üniversitesi/TÜRKİYE)
Doç. Dr. İbrahim BOZKURT (Mersin Üniversitesi/TÜRKİYE)
Doç. Dr. Cengiz ÇAKALOĞLU (Celal Bayar Üniversitesi/TÜRKİYE)
Doç. Dr. Fevzi ÇAKMAK (Dokuz Eylül Üniversitesi/TÜRKİYE)
Doç. Dr. Siddık ÇALIK (Yıldırım Beyazıt Üniversitesi/TÜRKİYE)
Doç. Dr. Hayri ÇAPRAZ (Süleyman Demirel Üniversitesi/TÜRKİYE)
Doç. Dr. Dilşen ERDOĞAN (Adnan Menderes Üniversitesi/TÜRKİYE)
Doç. Dr. Şenay Özdemir GÜMÜŞ (Mersin Üniversitesi/TÜRKİYE)
Doç. Dr. Nuri KARAKAŞ (Ege Üniversitesi/TÜRKİYE)
Doç. Dr. Murat KARATAŞ (Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi/TÜRKİYE)
Doç. Dr. Ahmet ÖZCAN (Çankırı Karatekin Üniversitesi/TÜRKİYE)
Doç. Dr. Yüksel ÖZGEN (Çankırı Karatekin Üniversitesi/TÜRKİYE)
Doç. Dr. Cengiz ÖZMEN (Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi/TÜRKİYE)
Doç. Dr. Fikrettin YAVUZ (Sakarya Üniversitesi/TÜRKİYE)

BU SAYININ HAKEMLERİ/BOARD OF REFEREES FOR THIS VOLUME

Dr. Gürbüz ARSLAN (Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi/TÜRKİYE)

Dr. Togay Seçkin BİRBUDAK (Gazi Üniversitesi/TÜRKİYE)

Dr. Birol BULUT (Fırat Üniversitesi/TÜRKİYE)

Dr. Mehmet Emin ELMACI (Dokuz Eylül Üniversitesi/TÜRKİYE)

Dr. Çağfer GÜLER (Ankara Üniversitesi/TÜRKİYE)

Dr. Yavuz HAYKIR (Fırat Üniversitesi/TÜRKİYE)

Dr. Sezen KARABULUT (Pamukkale Üniversitesi/TÜRKİYE)

Dr. Kenan ÖZKAN (Altınbaş Üniversitesi/TÜRKİYE)

Dr. Selim PARLAZ (Pamukkale Üniversitesi /TÜRKİYE)

Dr. İbrahim SARI (Kütahya Dumlupınar Üniversitesi/TÜRKİYE)

Dr. Erdal TAŞBAŞ (Akdeniz Üniversitesi/TÜRKİYE)

Amaç ve Kapsam

Belgi, Atatürk Araştırma ve Uygulama Merkezi tarafından yayımlanan yakın dönem Osmanlı Tarihi, Atatürk ve Cumhuriyet dönemini içeren özgün, bilimsel makalelere yer verir. Uluslararası hakemli bir dergi olan Belgi, kış ve yaz olmak üzere yılda iki defa yayımlanır.

Yayımlanacak yazılarda bilimsel araştırma ölçütlerine uyma, alana bir yenilik getirme ve başka yerde yayımlanmamış olma şartı istenir. Yayımlanmamış olmak şartıyla daha önce bilimsel toplantılarda sunulmuş olan bildiriler de kabul edilebilir. Yayımlanan makaleler için telif ücreti ödenmez. Editör, gerekli görmesi halinde makaleler üzerinde düzeltme yapabilir.

İÇİNDEKİLER

Araştırma Makaleleri

- Mehmet Emin Elmacı** **1205**
Kamuoyuna Yansıması Çerçevesinde Mustafa Kemal'in Adının Tanınması ve 1919'a Gelişte Mustafa Kemal
- Günver Güneş - Müslime Güneş** **1255**
Heyet-i Milliye'den Heyet-i Merkeziyeye Sivil Temelli Direniş; Nazilli Kongreleri
- Recep Arslan** **1281**
Atatürk'ün Balıkesir Ziyaretleri
- Süleyman Tekir** **1301**
Sıhhiye ve Muavenet-i İçtimaiye Vekâleti'nin Kuruluşu ve Erken Cumhuriyet Dönemindeki Faaliyetleri (1920-1930)
- Nermin Zahide Aydın** **1327**
Urfa ve Çevresinde Cumhuriyet Bayramı Kutlamaları (1934-1943)
- Bayram Akça - Seher Akça** **1345**
Milas Halkevi ve Faaliyetleri
- Muhammet Güçlü** **1359**
Bodrumlu Mustafa Hilmi (Uran) Bey'in Teke (Antalya) Müstakil Mutasarrıflığı
- Mehmet Korkud Aydın** **1379**
1934 Tarihli Soy Adı Kanunu Uygulamaları ve Malatya Örneği: (Fırat Gazetesi Verilerine Göre)
- Mehtap Başarır** **1417**
Sovyet Rusya'nın 1925 Dostluk ve Tarafsızlık Antlaşması'nın Feshine Yönelik Türkiye'ye Verdiği Notaların Türk Basınına Yansıması
- Nadir Yurtoğlu** **1449**
İnönü Dönemi'nde Türkiye'de Deniz Ulaşımı (1938-1950)

Umut Karabulut	1475
Cumhuriyet Tarihçiliğinin Düşündürdükleri Üzerine	
Zafer Tangülü - Ozan Karpınar	1487
T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Konuları Üzerine Yapılan Lisansüstü Tezlerin Eğilimleri	
Tahir Kodal	1507
Adnan Menderes Dönemi Türkiye-İrak İlişkileri (1950-1960)	
Efe Sıvış	1525
Türk – Amerikan Müttefikliğinde ‘Peşrev’ Dönemi: Ödünç Verme-Kiralama Programında Türkiye	
Hasan Taner Kerimoğlu	1545
İmparatorluk’tan Cumhuriyet’e Bir Rum Aydını: Yorgaki Effimianidis ve Eserleri	
Yaşar Arslanyürek	1563
Halil (Kut) Bey’in Trablusgarp Savaşı’ndaki Faaliyetleri	
Mithat Aydın	1587
Osmanlı Makedonyasında Slavist Bulgar Komita Faaliyetleri	
Başak Ocak	1607
Osmanlı Dönemi’nde Faaliyetlerini Sürdüren İzmir’deki Gayrimüslim Hastaneleri	
Resul Yavuz	1625
Modernleşme Döneminde Osmanlı Diplomasisinde Görülen Gelişmeler ve Bunun Osmanlı Hariciye Teşkilatı Üzerindeki Etkileri	
Elçin Yılmaz	1651
İngiliz Resmi Belgeleri ve İngiliz Basınında Adana Olayları- 1909	

Mehmet Ak	1671
19. Yüzyılın Son Çeyreğinde İngiliz Gezgin'in Gözlemlerine Göre Bir Yörük Beyi	
Bülent Çelik	1683
Yeniçerilerin Esnaflaşmasında Orducu Görevinin Rolüne Dair Bazı Tespitler	
Özel Bölüm: Kemal Daşcıoğlu Anısına	1701
Yazım Kuralları	1702